

เรียน ประธาน

สมาคมธนาคารไทย

ที่ ฝนส.(01) 5 /2559 เรื่อง การยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรของสหรัฐอเมริกา
เกี่ยวกับโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่าน

ตามที่กระทรวงการต่างประเทศมีหนังสือถึงธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ที่ กต 1102/ว 95 ลงวันที่ 25 มกราคม 2559 เพื่อแจ้งเรื่อง สหรัฐอเมริกายกเลิกมาตรการคว่ำบาตรเกี่ยวกับโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่าน พร้อมนำส่งสรุปสาระสำคัญของการยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรดังกล่าวรวมทั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับโอกาสในการดำเนินธุรกิจของไทย นั้น

ในการนี้ ธปท. จึงขอความร่วมมือแจ้งธนาคารสมาชิกเพื่อทราบเกี่ยวกับสรุปสาระสำคัญของการยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรดังกล่าวและใช้ประโยชน์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมบูรณ์ จิตเป็นธม)

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน
ผู้ว่าการแทน

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาสรุปสาระสำคัญ เรื่อง สหรัฐอเมริกายกเลิกมาตรการคว่ำบาตรเกี่ยวกับโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่าน โดยกระทรวงการต่างประเทศ

ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 6875

โทรสาร 0 2283 5983

1. ภูมิหลัง

เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2558 ฝ่าย P5+1 (จีน ฝรั่งเศส เยอรมนี รัสเซีย สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา) ได้บรรลุการจัดทำข้อตกลงฉบับสมบูรณ์เกี่ยวกับโครงการพัฒนานิวเคลียร์ของอิหร่าน (Joint Comprehensive Plan of Action - JCPOA) โดยสาระของความตกลงฯ ประกอบด้วย (1) การอนุญาตให้คณะผู้ตรวจสอบของทบวงการปรมาณูระหว่างประเทศ (International Atomic Energy Agency - IAEA) เข้าตรวจสอบพื้นที่ผลิตยูเรเนียมของอิหร่าน (2) มาตรการคว่ำบาตรของสหประชาชาติ (UN) ซึ่งห้ามส่งออกอาวุธและยุทธโศปกรณ์ไปยังอิหร่าน และนำเข้าอาวุธและยุทธโศปกรณ์ที่ส่งมาหรือมีแหล่งกำเนิดจากอิหร่านจะได้รับการแก้ไขและยังมีผลบังคับใช้จนกว่าจะถูกยกเลิกโดยสมบูรณ์ในอีก 5 ปี และมาตรการคว่ำบาตรเกี่ยวกับการพัฒนาขีปนาวุธของอิหร่านจะยังมีผลบังคับใช้ต่อไปอีก 8 ปี ขณะที่มาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจและการเงินตามข้อมติของข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (United Nations High Commissioner for Refugees - UNHCR) จะถูกยกเลิกในทันที โดยที่มีข้อกำหนดว่า IAEA จะต้องรายงานต่อ UN ว่าอิหร่านได้ปฏิบัติตามข้อมติที่ระบุทั้งหมดแล้ว (Implementation Day)¹ ทั้งนี้ การยกเลิกมาตรการลงโทษ (sanctions) ต่าง ๆ จะถูกนำกลับมาบังคับใช้ใหม่ได้ภายใน 65 วัน หากพบว่า ฝ่ายอิหร่านไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของความตกลงฯ และ (3) มาตรการคว่ำบาตรของสหรัฐฯ และ สหภาพยุโรป (EU) ต่อภาคการเงิน การธนาคาร น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ปิโตรเคมี การค้า ประกันภัยและการขนส่งของอิหร่านจะถูกยกเลิกทันทีที่ความตกลงฯ เริ่มมีผลบังคับใช้ (Implementation Day) โดยดำเนินการไปพร้อม ๆ กับมาตรการของ UN (simultaneously)

ต่อมาในวันที่ 16 มกราคม 2559 IAEA ได้ประกาศรับรองว่าอิหร่านได้ปฏิบัติตามข้อตกลงต่าง ๆ ใน JCPOA ซึ่งถือเป็น Implementation Day โดยรัฐบาลสหรัฐฯ ได้ดำเนินการ ดังนี้ (1) ประธานาธิบดีสหรัฐฯ ได้ออกคำสั่งพิเศษ (Executive Order) ยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรเกี่ยวกับโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่านในส่วนที่ประธานาธิบดีสหรัฐฯ ได้เคยใช้อำนาจออกก่อนหน้านี้ และ (2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐฯ ได้ลงนามเอกสารยกเว้น (waiver) มาตรการคว่ำบาตรที่รัฐสภาสหรัฐฯ ได้เคยออกไว้ในส่วนเกี่ยวกับโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่าน

2. สรุปมาตรการคว่ำบาตรเกี่ยวกับโครงการนิวเคลียร์อิหร่านที่สหรัฐฯ ยกเลิกสำหรับบุคคลหรือธุรกิจที่ไม่ใช่สัญชาติสหรัฐฯ ตั้งแต่ 16 ม.ค.59 และโอกาสทางธุรกิจของไทย

2.1 บริษัทไทยสามารถทำธุรกิจกับอิหร่านได้ในสาขาคงต่อไปนี้

(1) การเงินและการธนาคาร ซึ่งครอบคลุมถึง

- การทำธุรกรรมเป็นเงินสด Rial
- การชำระเงินเป็นธนบัตรสกุลดอลลาร์สหรัฐแก่รัฐบาลอิหร่านโดยไม่ต้องไม่ผ่านระบบการเงินของ

สหรัฐฯ

- การทำธุรกรรมเกี่ยวกับการออกพันธบัตรอิหร่านรวมถึงพันธบัตรของรัฐบาลอิหร่าน
- การทำธุรกรรมกับธนาคารแห่งชาติของอิหร่าน

(หมายเหตุ: ธนาคารไทยสามารถทำธุรกรรมกับธนาคารอิหร่านได้ แม้ธนาคารของไทยนั้น ๆ จะมีสาขาในสหรัฐฯ บนเงื่อนไขว่าสาขาในสหรัฐฯ ต้องไม่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมนั้น ๆ โดยตรงและโดยอ้อม และธุรกรรมนั้นไม่ผ่านระบบธนาคารสหรัฐฯ)

¹ Implementation Day คือ วันที่ IAEA มีรายงานรับรองว่าอิหร่านได้ปฏิบัติตามความตกลงฯ ครบถ้วนแล้ว

(2) ประกันภัย

(3) พลังงานและปิโตรเคมี ซึ่งครอบคลุมถึง

- ซื้อ ขาย ขนส่ง และทำการตลาดน้ำมันดิบจากอิหร่านกับบริษัทอิหร่านที่ไม่ได้คงอยู่ใน

บัญชีคว่ำบาตรของสหรัฐฯ

-ลงทุนในธุรกิจน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ปิโตรเคมี รวมทั้งในรูปการลงทุนร่วม

-สินค้า บริการ เทคโนโลยีสำหรับการพัฒนาภาคพลังงานของอิหร่าน

-ซื้อ ขาย ขนส่ง และทำการตลาดปิโตรเลียม ผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี

รวมถึง ก๊าซ LNG จากอิหร่าน

(4) ขนส่งสินค้าและการบริหารจัดการท่าเรือ

(5) ทองคำและแร่ที่มีค่า

(6) กราวไฟฟ้า อลูมิเนียม เหล็ก ถ่านหิน และซอฟต์แวร์ดำเนินการด้านอุตสาหกรรม

(7) การขาย / นำส่งสินค้าหรือบริการในอุตสาหกรรมรถยนต์ ยกเว้นรถที่ประกอบเสร็จหรือ

อะไหล่จากสหรัฐฯ ตามกฎระเบียบของทางการสหรัฐฯ

(หมายเหตุ: ไม่อนุญาตให้ชำระเงินซื้อขายข้างต้นผ่านระบบธนาคารสหรัฐฯ)

2.2 การเปลี่ยนแปลงต่อบัญชีบุคคล/บริษัทที่ถูกคว่ำบาตรโดยสหรัฐฯ

2.2.1 ยกเลิกรายชื่อบุคคลและธุรกิจกว่า 400 รายซึ่งรวมถึงธนาคารแห่งชาติอิหร่านและสถาบันการเงินอื่นๆ ที่อยู่ในบัญชีคว่ำบาตรของสหรัฐฯ ตามที่ระบุใน Attachment 3 to Annex II of the JCPOA (www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Programs/Documents/annex2_attachment_3.pdf) ดังนั้น ตั้งแต่ 16 มกราคม 2559 เป็นต้นไป บริษัทของไทยสามารถทำธุรกิจกับบุคคล/ธุรกิจเหล่านี้ได้โดยไม่ขัดกับกฎหมายของสหรัฐฯ

2.2.2 ยังคงห้ามบุคคลหรือธุรกิจที่ไม่ใช่สัญชาติสหรัฐฯ (รวมถึงบริษัทไทย) ทำธุรกิจกับบุคคล/ธุรกิจของอิหร่านอีกประมาณ 200 รายที่ยังคงอยู่ในบัญชีคว่ำบาตรของสหรัฐฯ ในเรื่องอื่นที่ไม่เกี่ยวกับโครงการนิวเคลียร์ ดังนี้

(1) บุคคล/ธุรกิจอิหร่านที่ยังมีชื่ออยู่ใน Specially Designated Nationals List (SDN List) ของกระทรวงการคลังสหรัฐฯ (ตรวจสอบได้จาก <https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/SDN-List/Pages/default.aspx>)

(2) Islamic Revolutionary Guard Corps (IRGC) และเครือข่าย/นายหน้า

(3) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงและขีปนาวุธยิง และการสนับสนุนการก่อการร้ายสากล

2.3 มาตรการคว่ำบาตรของสหรัฐฯ ต่ออิหร่านที่ยังคงอยู่ ได้แก่

2.3.1 ห้ามคนชาติและธุรกิจสหรัฐฯ ทำธุรกรรมใดกับบุคคลหรือรัฐบาลอิหร่าน เว้นแต่ได้รับการยกเว้นจาก กระทรวงการคลังสหรัฐฯ และทางการสหรัฐฯ ยังคงอายัดทรัพย์สินในสหรัฐฯ ของรัฐบาลอิหร่าน สถาบันการเงิน บุคคล/ธุรกิจของอิหร่านที่ยังอยู่ในบัญชีคว่ำบาตร

2.3.2 มาตรการคว่ำบาตรเกี่ยวกับการที่อิหร่านสนับสนุนการก่อการร้าย

2.3.3 มาตรการคว่ำบาตรเกี่ยวกับการที่อิหร่านละเมิดสิทธิมนุษยชน

2.3.4 มาตรการคว่ำบาตรเกี่ยวกับบทบาทของอิหร่านในซีเรีย

2.3.5 มาตรการคว่ำบาตรเกี่ยวกับบทบาทของอิหร่านในเยเมน

2.3.6 มาตรการคว่ำบาตรเกี่ยวกับการแพร่กระจายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงและเครื่องยิง

รวมถึงจรวดขีปนาวุธ

2.4 ข้อยกเว้นสำหรับคนชาติ/ธุรกิจสหรัฐฯ ที่จะทำธุรกิจกับอิหร่าน

รัฐบาลสหรัฐฯ อนุญาตให้คนชาติและธุรกิจสหรัฐฯ ที่ประสงค์จะทำธุรกิจกับอิหร่านในสาขาดังต่อไปนี้สามารถขอรับอนุญาตจากรัฐบาลสหรัฐฯ เป็นกรณีพิเศษได้ ทั้งนี้ ต้องไม่ใช่การทำธุรกิจกับบุคคล/บริษัทของอิหร่านที่ยังคงอยู่ในบัญชีคว่ำบาตรตามข้อ 2.2.2

(1) การส่งออก/ขาย/ให้เช่า/นำส่งเครื่องบินพาณิชย์เป็นรายการ

(2) ธุรกิจต่างชาติที่บริหารโดยคนชาติสหรัฐฯ

(3) ซื้อขายพรมและอาหารรวมถึงถั่วพิสตาชิโอและไขปลาคาเวียร์ที่มีต้นกำเนิดสินค้าจากอิหร่าน

3. ในกรณีที่อิหร่านไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีในส่วนของโครงการนิวเคลียร์ในอนาคต

สหรัฐฯ และพันธมิตรสามารถนำมาตราการคว่ำบาตรในข้อ 2.1 กลับมาใช้อีกได้ (snapback sanctions) อย่างไรก็ดี จะไม่มีผลย้อนหลังไปยังการทำธุรกิจของที่ชอบธรรมของบุคคลหรือธุรกิจที่ไม่ใช่สัญชาติสหรัฐฯ (รวมถึงบริษัทไทย) ภายหลังจากวันที่ 16 มกราคม 2559

4. ข้อควรคำนึงในการทำธุรกิจของไทยกับอิหร่านเพื่อมิให้มีปัญหาเกี่ยวกับมาตรการคว่ำบาตรของสหรัฐฯ คือ

4.1 หลีกเลี่ยงการทำธุรกรรมกับอิหร่านผ่านระบบการธนาคารของสหรัฐฯ ตามข้อ 2.1

4.2 หลีกเลี่ยงการทำธุรกิจกับบุคคล/บริษัทอิหร่านที่ยังคงถูกสหรัฐฯ คว่ำบาตรอยู่ตามข้อ 2.2.2

5. มาตรการคว่ำบาตรใหม่ของสหรัฐฯ ต่ออิหร่านในส่วนที่เกี่ยวกับการทดลองชิปนาวูจ

เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2559 รัฐบาลสหรัฐฯ ได้ประกาศคว่ำบาตรอิหร่านรอบใหม่เพื่อตอบโต้การที่อิหร่านทดลองชิปนาวูจเมื่อเดือนธันวาคม 2558 โดยมีสาระสำคัญคือ คว่ำบาตรบุคคล/บริษัทจำนวน 11 รายที่เกี่ยวข้องกับโครงการชิปนาวูจของอิหร่าน ดังรายละเอียดตามเอกสารแนบ

อย่างไรก็ดี มาตรการคว่ำบาตรใหม่ของสหรัฐฯ ที่เกี่ยวกับการทดลองชิปนาวูจ ไม่กระทบต่อการยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรเกี่ยวกับโครงการนิวเคลียร์เมื่อ 16 มกราคม 2559 และไม่กระทบโอกาสทางธุรกิจของไทยในอิหร่าน เพียงแต่บริษัทของไทยควรระมัดระวังไม่ทำธุรกิจเกี่ยวข้องกับบุคคล/บริษัทจำนวน 11 รายที่ถูกขึ้นบัญชีคว่ำบาตรใหม่นี้

6. ข้อมูลเพิ่มเติม

6.1 เอกสารถามตอบที่กระทรวงการคลังสหรัฐฯ จัดทำขึ้นเพื่ออธิบายการยกเลิกการคว่ำบาตรอิหร่านในส่วนที่เกี่ยวกับโครงการนิวเคลียร์สามารถดูได้ที่ https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Programs/Documents/jcpoa_faqs.pdf

6.2 รายชื่อบุคคล/บริษัทจำนวน 11 รายที่สหรัฐฯ มีมาตรการคว่ำบาตรเกี่ยวกับโครงการชิปนาวูจของอิหร่านสามารถดูได้ที่ <https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/OFAC-Enforcement/Pages/20160117.aspx>

6.3 รายละเอียดเอกสารต่างๆ ของทางการสหรัฐฯ ปรากฏตามเว็บไซต์ <https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Programs/pages/iran.aspx>

รวบรวมโดย สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน
และกองอเมริกาเหนือ กรมนอเมริกาและแปซิฟิกใต้
กระทรวงการต่างประเทศ
20 มกราคม 2559